

Byla C-409/23**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2023 m. liepos 4 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:*Hoge Raad der Nederlanden* (Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas)**Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:**

2023 m. birželio 30 d.

Ieškovė:*Arvato Finance BV***Atsakovė:**

MI

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinė byla susijusi su neįvykdytu pirkimo internetu reikalavimu, kai sudarant tą pirkimo sandorį buvo pasinaudota BNPL mokėjimo paslauga (BNPL reiškia „Buy now, pay later“ – „Pirk dabar, mokėk vėliau“).

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šis pagal SESV 267 straipsnį pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su reikalavimais, kylančiais iš BNPL mokėjimo paslaugos, ir su klausimu, kaip tokie reikalavimai turi būti vertinami atsižvelgiant į 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančią Tarybos direktyvą 87/102/EEB (toliau – Vartojimo kredito sutarčių direktyva).

Prejudiciniai klausimai

1. Ar bendra kredito kaina vartotojui, kaip ji suprantama pagal Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 3 straipsnio g punktą, apima delspinigius ir neteismines išlaidas ir ar reikia į juos atsižvelgti vertinant, ar buvo sudarytos kredito sutartys, „kai už kreditą nemokamos palūkanos ir kiti mokesčiai“, arba kredito sutartys, „pagal kurių sąlygas <...> mokami tik nedideli mokesčiai“, kaip tai suprantama pagal Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 2 straipsnio 2 dalies f punktą?
2. Ar atsakant į pirmąjį klausimą yra skirtumas, ar delspinigiai ir neteisminės išlaidos turi būti mokami pagal teisės aktus ar pagal susitarimą? Ar tokiu atveju, kai dėl delspinigių ir neteisminių išlaidų buvo susitarta, yra skirtumas, kad jie yra didesni nei tie, kurie turėtų būti mokami pagal teisės aktus nesant susitarimo?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinamos Tarybos direktyvą 87/102/EEB 2, 3, 5, 10 ir 19 straipsniai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Burgerlijk Wetboek (Civilinis kodeksas, toliau – BW) 6:96 straipsnis (turtinė žala), 7:57–73 straipsniai (į nacionalinę teisę perkeltos Direktyvos 2008/48 nuostatos)

Besluit van 16 oktober 1991 (Besluit kredietvergoeding) (1991 m. spalio 16 d. potvarkis (Potvarkis dėl atlygio už kreditą))

Wet van 28 september 2006, houdende regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht [wft]) (Finansų rinkos taisyklių ir jų kontrolės įstatymas (Finansų priežiūros įstatymas, *Wft*)) 1:20 straipsnis (netaikymas) ir 4:32 ir paskesni straipsniai (netaikymas)

Besluit van 12 oktober 2006, houdende regels met betrekking tot het gedragstoezicht op financiële ondernemingen (Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft) (2006 m. spalio 12 d. Potvarkis dėl finansų įmonių veiklos stebėjimo taisyklių (Potvarkis dėl finansų įmonių veiklos kontrolės, *Wft*)) 1 straipsnis (sąvokos „bendra kredito kaina vartotojui“ apibrėžtis)

Besluit van 15 november 2006 (Vrijstellingsregeling Wft) (2006 m. lapkričio 15 d. potvarkis (*Wft* taikymo išimtis)) 3c ir 43 straipsniai (*Wft* nustatyta patvirtinimo pareiga netaikoma, kai suteikiamas tam tikras mokėjimo terminas neimant už tai atlygio)

Besluit van 27 maart 2012 (Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten) (2012 m. kovo 27 d. potvarkis (Potvarkis dėl neteisminių skolos išieškojimo išlaidų))

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Bendrovė *Arvato* yra BNPL mokėjimo paslaugos *AfterPay* teikėja. Sudarant pirkimo internetu sandorį atitinkamoje internetinėje parduotuvėje klientams siūloma *AfterPay* kaip vienas iš mokėjimo metodų.
- 2 Vartotoja MI 2019 m. vasario 27 d. arba maždaug tą dieną internetinėje parduotuvėje pirko tris produktus. Ji, sutikusi sumokėti 1 EUR *payment fee* (mokėjimo mokestis), pasinaudojo mokėjimo metodu *AfterPay*.
- 3 *Arvato* mokėjimo sąlygose, be kita ko, nustatyta:
 - klientas, patvirtinus, kad jis pasirinko *AfterPay*, gali mokėti tik per *AfterPay*;
 - mokėjimo terminas yra 14 dienų, jei nesusitarta kitaip;
 - jei klientas per 14 dienų nesumoka, mokėtinos sumos mokėjimo terminas sueina iškart, raginimų įvykdyti pareigą neteikiama;
 - jei per mokėjimo terminą nesumokama, paeiliui atliekami šie veiksmai: 1) pateikiamas priminimas; 2) pateikiamas antras rašytinis priminimas ir papildomai apskaičiuojamos administracinės išlaidos; 3) pateikiamas įspėjimas ir dar kartą padidinamos administracinės išlaidos;
 - apskaičiuojamos pagal teisės aktus mokėtinos palūkanos nuo momento, kai prasideda kliento vėlavimas sumokėti, ir administracinės išlaidos pagal Neteisminių skolos išieškojimo išlaidų įstatymą (BW 6:96 straipsnis).
- 4 2019 m. vasario 27 d. *Arvato* elektroniniu paštu nusiuntė MI mokėjimo suvestinę. Iš jos matyti, kad bendra suma, įskaitant pridėtinės vertės mokestį, yra 38,97 EUR, iš šios sumos 1 EUR yra *payment fee*, o vėliausias galimas mokėjimo momentas – 2019 m. kovo 13 d.
- 5 *Arvato* išsiuntė MI kelis mokėjimo priminimus, o 2019 m. gruodžio 6 d. – įspėjimą dėl sumokėjimo už užsakytas prekes, įskaitant *payment fee*.
- 6 *Arvato* prašo *Kantonrechter te Arnhem* (Arnhemo kantono teismas) įpareigoti MI sumokėti 80,20 EUR (t. y. mokėtiną sumą ir skolos išieškojimo išlaidas) ir 38,97 EUR pagal teisės aktus mokėtinų palūkanų nuo 2020 m. spalio 9 d. *Arvato* sumažino savo reikalavimą atsisakydama *payment fee*.
- 7 *Kantonrechter* pateikė 20 prejudicinių klausimų *Hoge Raad*, kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, o pastarasis Teisingumo Teismui pateikė du prejudicinius klausimus.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 8 Prašyme priimti prejudicinį sprendimą informacijos apie tai nepateikta.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Neteisminės išlaidos ir delspinigiai yra reikalavimo išieškojimo neteismine tvarka išlaidų kompensacija ir palūkanos, mokėtinos pagal kredito sutartį arba teisės aktus, kai kredito gavėjas vėluoja įvykdyti pareigą sumokėti pagal kredito sutartį.
- 10 Skolininkai, kurie pagal teisės aktus privalo atlyginti žalą, pagal BW 6-96 straipsnio 2 dalies c punktą taip pat privalo kompensuoti reikalavimo išieškojimo neteismine tvarka išlaidas; šios išlaidos turi būti tinkamo dydžio. Tuo atveju, jei skolininkas yra fizinis asmuo, kuris veikia ne vykdydamas profesinę ar komercinę veiklą, pagal BW 6:96 straipsnio 5 dalį šių išlaidų kompensacija negali būti didesnė, nei būtų apskaičiuojama pagal Potvarkį dėl neteisminių skolos išieškojimo išlaidų. Ši kompensacija atitinka tam tikrą procentinį pagrindinės sumos dydį, kuris yra tuo mažesnis, kuo didesnė pagrindinė suma; kompensacija negali būti mažesnė kaip 40 EUR ir didesnė kaip 6 775 EUR.
- 11 Kai sudarytos kredito sutartys, kurioms taikoma Vartojimo kredito sutarčių direktyva ir dėl to netaikoma Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 2 straipsnio 2 dalies f punkte (BW 7:58 straipsnio 2 dalies e punktas) numatyta išimtis, pagal BW 7:76 straipsnio 4 dalį kreditoriui draudžiama nustatyti arba sąskaitoje faktūroje nurodyti didesnę kredito mokesčių nei nustatytasis Potvarkyje dėl atlygio už kreditą. Ši didžiausia suma taip pat apima delspinigius ir neteismines išlaidas. Todėl pagal šį potvarkį kredito teikėjas negali reikalauti neteisminių skolos išieškojimo išlaidų kompensacijos, kuri viršytų didžiausią atlygio už kreditą sumą.
- 12 Iš Vartojimo kredito sutarčių direktyvos ir su ja susijusios Teisingumo Teismo jurisprudencijos nėra aišku, ar į klausimus, ar delspinigiai ir neteisminės išlaidos laikytini bendra kredito kaina ir ar į juos reikia atsižvelgti vertinant, ar buvo sudarytos kredito sutartys, „kai už kreditą nemokamos palūkanos ir kiti mokesčiai“, arba kredito sutartys, „pagal kurių sąlygas <...> mokami tik nedideli mokesčiai“, turi būti atsakoma teigiamai, ar neigiamai. Yra atspirties taškų, leidžiančių manyti, kad atsakymas turi būti teigiamas, bet yra ir argumentų, pagrindžiančių neigiamą atsakymą.
- 13 Teigiamą atsakymą į pirmąjį klausimą galima grįsti šiais dviem aspektais:
- I) Kaip nurodoma Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje, Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 3 straipsnio g punkte pateikta plati sąvokos „bendra kredito kaina vartotojui“ apibrėžtis, pagal kurią neribojamas nei išlaidų, kurias galima priskaičiuoti vartotojui pagal kredito sutartį, pobūdis, nei šių išlaidų pagrindimas (žr., pvz., sprendimą byloje C-84/19).

- II) Iš informacijos, kuri pagal Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 5 straipsnį turi būti pateikiama prieš sudarant sutartį, matyti, kad direktyvoje preziumuojama, jog sudarant kredito sutartį į „su kredito sutartimi susijusius mokesčius, kuriuos reikalaujama, kad vartotojas [vėlavimo sumokėti atveju] sumokėtų, ir kurie yra žinomi kreditoriui“, kaip tai suprantama pagal direktyvos 3 straipsnio g punktą, gali būti įtraukiami delspinigiai ir mokesčiai už įsipareigojimų nevykdymą.
- 14 Neigiamą atsakymą į pirmąjį klausimą galima grįžti šiais trimis aspektais:
- I) Vartojimo kredito sutarčių direktyvos 2 straipsnio 2 dalies f punkte numatyta išimtis kredito sutartims, „kai už kreditą nemokamos palūkanos ir kiti mokesčiai“, neturėtų prasmės, jei šioje išimtyje nurodytos palūkanos ir išlaidos taip pat apimtų vėlavimo atveju jau pagal teisės aktus mokėtinas palūkanas ir neteismines išlaidas.
- II) Teigiamo atsakymo į šį klausimą pasekmė galėtų būti ta, kad prekių tiekėjui, savo bendrosiose komercinėse sąlygose nustatęs, kad mokami delspinigiai ir atlyginamos neteisminės išlaidos, bus taikoma Vartojimo kredito sutarčių direktyva, kai jis vartotojui išrašomoje sąskaitoje faktūroje nustatys mokėjimo terminą.
- III) Priežastis, dėl kurios reikalavimo neįvykdymo išlaidos turėtų būti įtraukiamos į „bendrą kredito kainą vartotojui“, yra tik tuomet, kai sąlygos, kuriomis kreditas buvo suteiktas, ir kitos konkrečios aplinkybės pagrindžia prezumpciją, kad mokėtinos reikalavimo neįvykdymo išlaidos yra kreditoriaus pajamų modelio dalis.
- 15 Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai ir juo labiau jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, kredito sutartims, kurias BNPL mokėjimo paslaugų teikėjai sudaro su vartotojais, apskritai netaikoma Vartojimo kredito sutarčių direktyvos taip, kaip ji BW 7.2A antraštinės dalies 1 skirsniu perkelta į nacionalinę teisę, taikymo išimtis.
- 16 Taigi atsakymai į šiuos klausimus yra reikalingi siekiant nustatyti, kokio dydžio išlaidų pagal nacionalinę teisę *Arvato* gali reikalauti iš MI.